

тај редакције и администрације
 Косвајска ул. бр. 22.
 Оглас се дају у администрацији
 — Цена утврђена —
 Неплаћена се писма не примају
 Рукописи се не враћају.
 Писма, рукописе, поштом и све остало
 што се односи на лист, слати вла-
 саништу листа.

СТРАЖА

СЛОВОДОУМНИ ОРГАН ЈАВНОГ МИШЉЕЊА

Адреса за телеграмме:
 „СТРАЖА“ — БЕОГРАД
 Претплата за Србију на пошти:
 на годину дин. 12—
 шест месеци „ 6—
 три месеца „ 3—
 један месец „ 1—
 Претплата за иностранство на пошти:
 на годину дин. 30—
 шест месеци „ 15—
 три месеца „ 7-50

ТЕЛЕФОН УРЕДНИШТВА 1092

Излази сваки дан у 6 ч. пре подне

ТЕЛЕФОН ШТАМПАРИЈЕ 1092

ПРИЗНАЊЕ СРБИЈИ

Још се сећамо оне силне кампање, коју је против нас поведе аустро-немачка штампа оптужујући нас, да смо по пољима Старе Србије и Македоније проливали потоком крв незаштитеног и мирног становништва.

Иако су и дописници стравних листова и војни аташеји страних држава, који су пратили кретање наше војске видели, да је наша војска према незаштитеним увек била културна душевна и широка срца и да она никад није вршила бесчаштећа дела, ипак кампања није престала. Црножута штампа, уз секундарне своје сестре из Берлина и даље је бесно ударала и пунила своје ступце лажним и измишљеним дописима у којима су изношена српска дивљаштва и српска зверства.

У жељи да нас што више оцрне пред Европом и данас тај начин приказу као народ, који не заслужује симпатије, они су предложили да Карнецијева Комисија испита оптужбе нападнуте против Србије. Иако је у комисији био и човек, који се отворено изјавио као наш непријатељ, а који је кроз немачке листове штампао лажне вести оптужујући нас, ми смо на комисију радо пристали и њен рад искрено поздравили. И у тако изостављеној комисији ми смо имали веру, јер смо били чисти, јер смо знали, да ће комисија после свога свестраног испитивања, морати да нам скрене главу и да нам призна, да смо културни.

Дуго се је очекивао извештај ове комисије. Али најзад он је дошао и био је порожавачуни за наше непријатеље. Хтели не хтели чланови комисије су објавили, да су све весте о српским зверствима или измишљене или преувеличане.

Даље, комисија је на лицу места утврдила, да је Србија извршила најмање повреду међународног права.

Да напишемо све редове наредила су нас зверства, који да-

нас чине они исти, који су нас до јуче оптуживали и називали варварима. Да се не позивамо на извештаје, који долазе са западног бојишта, већ да само погледамо, шта су ови „културни и хумани људи“ учинили по Мачви, па би било доста. Убијајте кољите, паљте, то је била наредба „културних“ Немаца, које су издавали својим војницима!

Свирепства, која данас чине Аустријанци и Немци грозна су. Она превазилазе и најгрозније дане средњег века и времена асираца.

После сиљних оптужба подигаутих против нас видећемо да ли ће бечка и берлинска штампа оптужити своју војску, свој народ за почињена свирепства.

Извештај Карнецијеве Комисије чини част нама а доказ је наше високе културе. Ми смо њине били задовољили. Чекаћемо да видимо какав ће извештај дати комисија о зверствима почињених од културних Немаца.

Пут, који су прелузели чланови Белгијске владе да би у Америци ули жили протест против немачких свирепства, пут Белгијске Мисије ново је признање за нас. Народ, који је до јуче шпорио лажне вести, дочекао је, да се њему суди.

Генерал Ратко

— Учесће у борбама.

Петроград, 21. авг.

Ратко Димитријев, ранији бугарски министар у Русији, а сада генерал у руској војсци узео је живот учешћа у борбама које су вођене у Галицији. На челу свога одељења он је имао више важнијих успех.

Из Албаније

— Заштита странаца —

Рим, 21. авг.

Агенција Стефани јавља из

Драча, да су страни посланици питали албанску владу, какву заштиту она може пружити страним поданицима што станују у овој вароши у садашњим озбиљним приликама. Председник министарства Туркан-паша није дао још одговора.

Бомбардовање Драча

Рим, 21. авг.

Побуњеници су известили становништво у Драчу, да ће напасти и бомбардовати варош ускоро, ако се одмах не буду предали. Међународна контролна комисија упут ће се одмах у Шијак, да саслуша последње услове побуњеника. Уверавају, да ће кнез Вад отпутовати данас из Драча на пароброду „Мисурата“. Побуњеници су испалили већ неколико топова на варош. Две гранате пале су на дворца.

Журска

Продужење мораторијума.

Цариград, 21. авг.

Званичан лист објавиће закон о продужењу мораторијума, који данас истиче. Мораторијум се продужује за месец дана, под условом да дужници плате 5 на сто својих обавеза, а закупци 25 на сто своје кирије.

Грчка и Румунија

— Мисија грчког принца. —

— Наш извештај —

Букурешт, 22. авг.

(— Јон —) Овде је стигао грчки принц Никола са својом супругом великом кнегињом Јеленом Владимировном. На станици њих је дочекао нарочити краљев изасланик и одвезао се са њима у Синају, где се налази краљевски румунски двор.

У овдашњим добро обавештеним круговима говори се да је грчки принц допутовао овомо у нарочитој мисији и да носи својеручно писмо грчког краља.

1914 година

— Пророчанство једног Србина бившег официра —

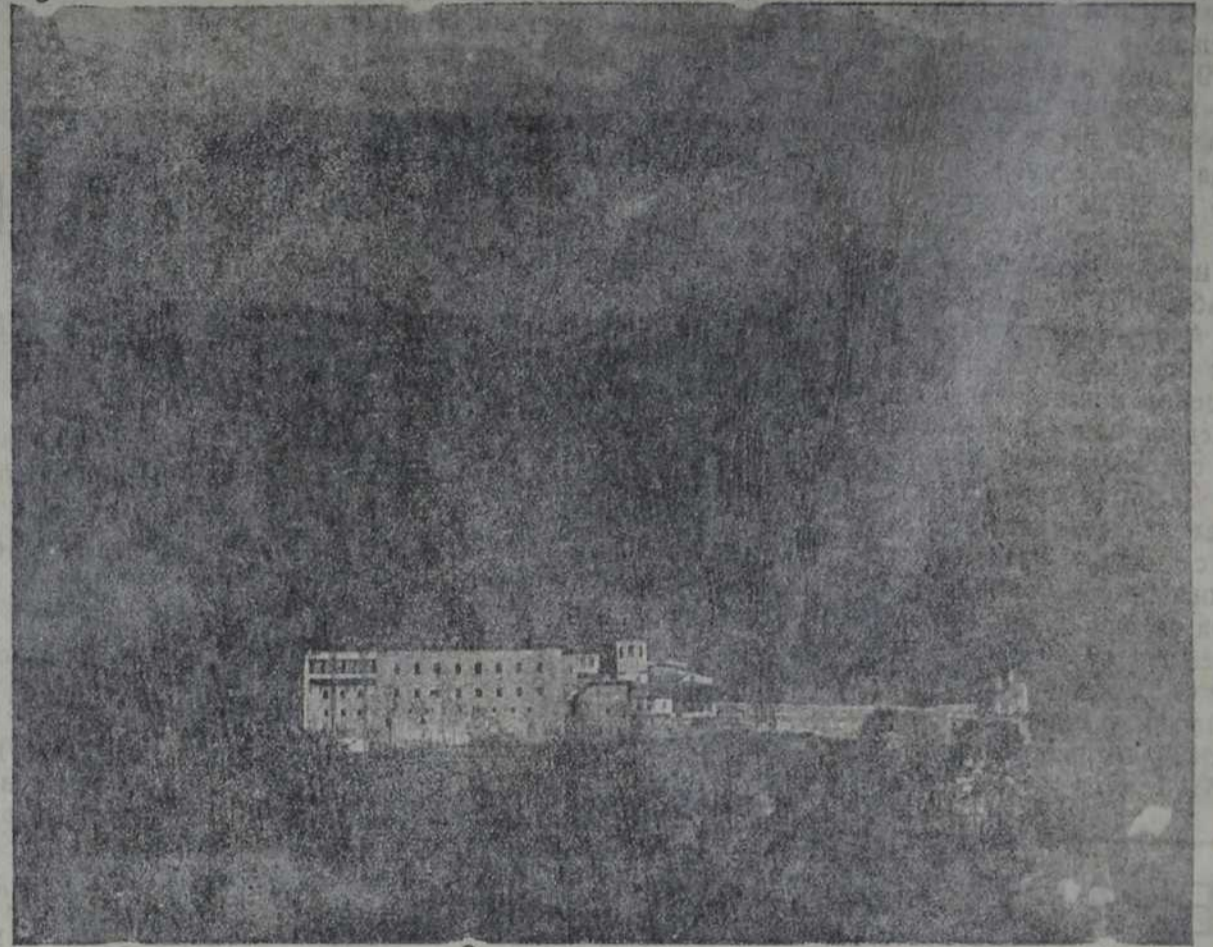
Берлински мир

На свима позицијама је настало петдодневно примирје. У Берлину, који је са много узрока, узео као место за преговоре, састали се опуномочени делегати за преговоре о миру. Русију заступају: Извољски, посланик у Паризу са још два чиновника министарства, спољних послова; француску министар Делкасе, и бивши посланик у Бечу; Енглеску, бивши посланик у Берлину, Аустрију Тома Масарик, који је постављен за министра спољних послова одмах по убиству графа Бертолда, као помоћници додали су му Хепендорф и граф Кароља, која је узео пештанску владу у своје руке, пошто је граф Тиса стављен под суд. Србију заступају др. г. Миленко Веселић наш посланик у Паризу и Јован Јовановић, бивши посланик у Бечу. Црна Гора вије одредила своје

делегате, њу заступају српски делегати. Немачки делегати су г. канцелар, и г. Јагов. Белгију заступају француски и енглески делегати. Јапан, такође, није послао своје делегате. Своје интересе он је поверио Русији. После десетодневног конференсања донета је ова одлука: Германија и Аустрија пристају на ове захтеве; победиоца. 1.) Русија уступају све пољске територије, које се налазе под њима. Пољској Русија даје аутономију.

2.) Србија одузима од Аустрије Босну и Херцеговину, Херцеговину Србија уступа пак, Црној Гори, са којом склапа унију. Далмацију, Срем, Банат и Бачку, Хрватску и Славонију. Остале словенске земље остају и даље под Аустријом, али свака добија, своју пуну аутономију. Сем тога Германија и Мо-

Из Црне Горе

Манастир: Косејерово

Као што смо јуче јавили аустријанци су овај манастир бомбардовали и знатно га оштетили. У овоме манастиру налазиле се мошти Св. Арсенија, црногорског владике, за које на род из околине прача, да имају чудотворну моћ.

Још један стари солдат

— Барон Хозаји, угарски министар домобранства о аустријском поразу. —

Букурешт, 21. авг.

(— Јон —) Слава старог солде, барона Грингера није дала да спава другом старом солдату, барону Хозаји, домобранском министру. Одговарајући на рана питања о значају званичног коминике-а, који је објављен После пораза на Мачванском пољу, овај стари солдат рекао је ово:

„Као човек и као стари војник ја у свима приликама кажем истину, па ма била она пријатна или не. Хоћу да кажем да нема места песимистичкоме тумачењу; на против ја могу

тврдити да стојимо врло добро у Србији: Наше су трупе тамо извршиле свој задатак херојски, у пркос бројном надмоћности Срба, наши су војници успели да их одбију. Данас сам ја примио извештај у коме се каже да су наше трупе на југоисточном војишту победиле српску војску која је бројала више од тридесет батаљона.

Коминике, који нису сви добро разумели, имао је једини циљ да изјави да велики догађаји неће бити на југу већ на северу. Ја сам насликао ситуацију онакву каква је а говорио бих са истом искреношћу и кад би она друкчија била. Ја понављам, ми можемо бити апсолутно задовољни резултатима која смо до сада добили јер смо задали српском непријатељу велике губитке. Се-

тимо се да ће велике и одлучне борбе бити на северу. Слага а не поцрвени.

„Рајхспостове лаж“

— Сад су пронашли и грчке добровољце! —

Букурешт, 19. авг.

„Рајхспост“ орган пок. Фрње Фердијанда и војне струје у монархији, доноси у свом последњем броју саопштење из Слупна, како српски козули у Грчкој купују грчке добровољце за српску војску. Чак је српски посланик из Атине дошао у Солун ради пропаганде. У пркос изјави о неутралитету грчке власти не само да не забрањују ово, већ, шта више и олакшавају ту про аганду!!!

Аој Боско...!

(ПАРОДИЈА)

Аој Боско! ти пасторче света,
 По твој небу опет сунце шета,
 Твоја брда и твоје долине,
 Обавиле срећа и милине.
 Аој Боско! сад љубимче Бога.
 Сад већ имаш храброг брата свога,
 Твоја деца некама робови,
 Сад посташе слободни мавови,
 Отац грли свог слободног сина
 Сеја брата, љуба домаћина
 Од радости сада сузи око
 Јер слобода пружа се широко
 Црна Гора; рода јуначкога
 Малом снагом смешеш на свакога
 Јер Србија твоја сеја мила
 Јуначка је раширила крила
 Ој Србијо! мој времили роде
 Прекид песме неће бити овде
 Прекид песме, тек ће тада бити
 Кад Срб' неће више крвцу лити
 А ти лани на врагу нам стоје
 Носећи нам б'агодети своје.
 Ој Словени! наша браћа драга
 Сложно сада да сложимо врага
 Да нам после мој словенски роде
 Свама скупа сја сунце слободе.

Августа, 1914. год.
 Београд.

Рад. Д. Кнежевић
 Личанин.

КУШЉКОВИЋА ДВОРСКА АПОТЕКА

Отворена је и дану и ноћу. Бесплатне услуге и завоје као прву помоћ у случају повреда до домаћка лекара чини свакоме.

ГОТОВА ЈЕ КАРТА

Европе

цена 1— дин.

за поруџбине обратити се књижару

КОСТЕ В. ИЛИЋА

преко пута новог двора. Навиц треба у напред слати — Што доплатом пошта не прима пакете. —

Крај

После пораза

Шта причају заробљеници

Ваљево, 21. августа.

Саслушавање аустријских војника подужује се. Све се више утврђује, да одговорност за непријатељска зверства не лежи само на аустријским војницима, него и на официрима. У аустријској војсци стално је одржавано уверење од њихових старијих, да су Срби према заробљеницима сурови, да им секу уши и нос, да треба бити неповерљив према српским сељацима, јер они дају аустријској војсци отровно јело и пиће, да у Србији уопште не треба пити воду, јер је она потпуно за- трована.

У зверствима официри су предходили војницима. Примери: Мајор Штепцер из 26. пука убијао је својом руком заробљене војнике и догеране сељаке, поручник Бартић, из 28. пука стрелчао је у Совници, седам невиних сељака, капетан Казда из 79. пука и капетан Вујић из 21 пука сматрали су сваког војника трећег позива као комиту и одмах га стрелали, мајор Зејферт из 25. пука и капетан Фајл из 37 пука наређивали су да се пале куће. Командир 11. чете Јаковец и командир 4. чете Бошњак, говорили су војницима, да треба уништити све што је српско. Командант 13. корпуса Бембен допустио је, да две његове чете побију 34 сељака и сељанки, махом старца и баба.

Аустријске трупе убијале су и српске рањенике. На пример: по исказу свих лекара са завојшта 9. аустријске дивизије на целом фронту те дивизије, за све време рата, није било ни једног српског рањеника, што се даје објаснити само тако, ако су сви српски рањеници били побијени.

Да би се створио што јачи раздор између Срба и Хрвата хрватске регименте нарочито су послане против Срба и на све се начине гледало како би се код Хрвата распалила мржња против Срба. Срби у аустријској војсци били су измеђани са Хрватима и Маџарима и држани су врло строго. Стрелали су их за најмању погрешку и забрањивали им да се зову Србима него само православнима. У борби су их стављали у прве редове, док су Маџари са артиљеријом држани у позадини, као јемство да се Словени не би побунили или да не би бежали из борбе.

„БРАВО БРАЋО, СРБИ!“

Глас једног поштног бугарског листа

Софија 21. авг.

(-- Борко --) И Бугари су почели да се трезне. Успех руске оф нзиве, као и успеха Споразума учинили су да данас и званична као и незванична Бугарска гледају сасвим другим очима. За последњих неколико дана ток бугарске штампе знатно се изменио.

Одличан бугарски лист, за сељаке, (на фирму Дачићевих Новина) „Земљоделско Знање“ у свом последњем броју доноси веома симпатичан чланак по нас. Наслов чланку је: Браво, браћо Срби! и у њему се горед осталог каже и ово:

— Правда тражи да признамо да српски народ херојски штити своју домовину. Сам аустријски генералштаб признаје да се аустријска војска тукла да заграби туђу земљу, док су се Срби борили на живот и смрт у сазнању да се боре за своју отаџбину. И захваљујући том самопожртвовању они су успели да прогоне непријатеља из своје земље. Чак су и жене, деца и старци учествовали у одбрани отаџбине.

Ми уважавамо народе који умеју да бране своју отаџбину и због тога искрено довикујемо својим суседима „Браво, браћо Срби!“

Опсада Анверса

Немачке припреме.

Лондон, 21. августа.

По јаком кретању трупа може се веровати, да се Немци спремају на опсаду Анверса.

Фрацуско бојиште

Акција девог крила

Париз, 21. авг.

Француско лево крило, које су Немци заобишли, повукло се, да не би примило одлучну битку под неповољним околностима.

Прокламација Поенкаре-а

Париз, 21. авг.

У прокламацији, коју је упутио француском народу поводом премештања престонице у Бордо, Поенкаре је, споразумно са војним властима Париза, изјавио, да је престоница пренесена због тога, што ће Париз бити средиште око кога ће се кретати војска. Он позива земљу, да остане храбра и да има вере у коначни триумф, да чека и да се бори докле год Бугари не постану господари мора и докле год Руси не достигну до срца Немачке, те да уздаду решавајући удар.

На Вогезима

Париз, 21. авг.

Борбе у пределу Ветела дале су могућности Французима да зауставе непријатеља у центру и на десници. У пределу Вовра, између Лорена и Вогеза, ситуација остаје иста.

Аероплан над Паризом

Париз, 21. авг.

Једна ескадрила оклопљених аероплана, који су снабдевени митраљезима, спремна је да гони немачке аероплане, који би покушали нападе изнад Париза.

Ситуација у Белгији

Париз, 21. авг.

У Белгија ситуација је иста. Железничке везе понова су успостављене у већем делу земље. Варош Милен бомбардована је јуче читав један сат, ма да у вароши није било ниједног војника.

Свобда престонице

Париз, 21. авг.

Влада Републике, у интересу народне одбране, одлучила је у споразуму са главнокомандујућим, да се њено седиште пренесе у Бордо. У овој одлуци види се један доказ енергије француске владе о извршењу плана, који је израђен у споразуму са војним властима.

Париз, 21. авг. (званично)

Престоница Француске пренесена је у Бордо.

Француска флота

У јадранским водама.

Рим, 21. августа.

Листови јављају, како је с Ловћена јављено краљу Николи на Цетиње, да је француска ескадра, пошто је бомбардовала утврђења на уласку у Которски Залив, отпловила на север Јадранског Мора.

Руско-турски рат

— „Гебена“ и „Бреслава“ проузроковачи рата —

Цариград, 22. авг.

Спор око куповине „Гебена“ и „Бреслава“ још се није завр-

шио. Духови су још увек узнемирани. У дипломатским круговима се тврдо верује, да ће ова куповина изазвати руско-турска рат. Иако се с поузданошћу не може утврдити, кад ће доћи до сукоба, ипак досадашња факта и досадашњи раз-

вој спора говоре да је рат на прагу.

Енвер је оздравио

Цариград, 21. авг.

Од како је спор око „Гебена“ и „Бреслава“ ушао у акутну фазу, Енвер је оздравио и почео је да долази у министарство. У добро обавештеним круговима говори се о његовом инспекционом путу.

Наши у А.-угарској

Списак наших поданика, који су се за време објаве рата вратили у А.-Угарској и тамо интернирани

Г. г. Мирослав Милићевић, трговац из Краљева, био је у Бечу у трговачкој школи и до данас се није вратио. Александар Јовановић, механичар из Трстеника, затекао се у Бечу на занату — није се још савладало где је интерниран. Божићар Тирић, агроном; рат га затекао на практичном раду на државном имању у Баболици. Зад се не зна где се налази. Павле Јовановић, свештеник из Вел. Јасикове, заробљен на Дунав, у путу од Ковилаче ка Радујевцу, на путничком броду. Момчило Радојевић, казандија из Раче, био на сталном раду на Ријеци (Фијума) у фабрици торпеда. Тамо га је рат затекао, и од мобилизације нема од њега никаква гласа.

Михаило С. Јеличић, студент технике у Констанци (Баден), од објаве рата нема о њему никаква извешта. Бранислав Вукадиновић, ђак учил. школе, отпутовао је пред мобилизацију у Турки Бечеј (Мађарска) у госте својој тетци, — до данас се нису јавили. Василије Тодоровић, сврш. ученик Трг. Академије, отпутовао на продукте студија у Хамбург и није се никако јавио. Љубомир Маринковић, бравар, затечен у Пешти на занату и ту по свој прилици, задржан. Г-ђа Ружа В. Јовановић, пред мобилизацију из Лознице је прешла у Зворник, својим родитељима. По објави мобилизације, задржане су је тамошње власти.

Г. г. Владислав Љ. Павловић, студент медицине у Бечу не зна се где је интерниран. Петар Ђуричић, столар, Радомир Ђуричић, књиговођа и Тихомир Ђуричић бравар, из Бовљевца, сва тројица отишли су пре дужег времена у Аустрију и по објављеној мобилизацији, нису се јавили. Не зна се где су задржани. Г-ца Боса Борисављевић, чиновн. Срп. Кредат. Банке у Београду, отпутовала у Нови Сад лечење. Не зна се где је задржана.

Г. г. Ђока Ж. Стефановић из Лозовика, трг. помоћник у Бечу — нема о њему извешта. Јован Јовановић, студент технике у Бечу — задржан је по објави мобилизације. Глигорије Шапоњић, кандидат фармације, као државни патомец оташао је ради студија у Загреб. Не зна се где је задржан. Јован Т. Дулић, гимназиста, заробљен на путничком броду аустријском, на путу из Дубравце за Београд. Не зна се где је сад.

— Наставиће се —

Жоб папа

Рим, 21. авг.

Нова папа изабран је под именом Бенедикт 15.

Срби из Америке

На први глас о којим Срби из Америке полетели су окојој Брани у помоћ

Њујорк, 9. авг.

На први глас да је Србија повела рат са Аустро-Угарском велики број Срба иселеника јавио се нашем конзулату за повратак у Србију. Међу овима налази се велики број Срба Мухамеданаца из Босне и Срба Католика из Хрватске. Сви су они изјавили своју готовост, да се до последње капи крви боре против српске угњетитељке.

Међу овдашњим Србима обрзаван је нарочити комитет, који врши упис добровољана и купи добровољне прилоге. Поред овога овај комитет са нашим конзулом 1. Пупином ради веома живо да амерички ада пошаље неколико лек рских мисија у Србију.

До сада је уписано преко 30 000 доброволца а сакупљено је преко 300.000 долара. Г. Пулин дао је сам 5000 долара.

Америчка влада обећала је да ће дати неколико брода, који ће добровољце довести до Грчке.

Источна Пруска

— Пад Кенигсберга се очекује —

Петроград, 22. авг.

Путници који су овамо дошли из Румуније причају да је према званичном извештају грађанство Кенигсберга и Данцига исељено. У обе ове вароши остале су само трупе.

Ово исељавање исправило је веома тешку ситуацију на ставовиштво у Источној Прусској и оно у масама бежа у средњу Немачку.

Иако је у Кенигсбергу тешка артиљерија и велика маса војске ипак се у војничким круговима очекује пад Кенигсберга.

Грчка је спремна

Грчка је накупувала доота храна

— НАШ ИЗВЕШТАЈ —

(— Петраки —) Из Атине јављују овамо да је Народна Бавка откупила од народа 15 хиљада тона жита, а са страним фирмама закључила је још 10 хиљада тона. Сем тога купује се велике количине брашна.

Према изјави једног истакнутог политичара, који стоји близу Венизелоса, Грчка је сјајно снабдевена и у могућности је да води рат најмање годину дана.

Грчка влада учинила је и последњи покушај код порте, да се спор око Одрва реши мирним путем и да се са насиљем над грчким елементом већ једном престане.

Овде је победа српског оружја направила необичан утисак. Увече је огромна маса дошла пред српски конзулат и то бурно манифестовала.

Наша војска

Како је у минулим ратовима било случајева неправилности и злоупотреба, приликом ослобођења обвезника и давања боловања, а на штету бојне готовости трупа и морала у војсци, министар војни нашао се побуђен да пропише нарочити правилник, по коме ће се вршити преглед оних обвезника, којима је потребно, да за изовето време добију поштеду.

Комисија, за коју би се утврдило да је радила противно правилнику, биће олужена ратном зду.